

Zemědělské sucho mizí

Po vydatných deštích v posledních dnech z České republiky rychle mizí zemědělské sucho a v některých oblastech se sucho vytrácí i z hlubší vrstvy půdy, která byla po srážkově chudém jaru vyschlá prakticky všude. Vyplývá z to údajů, které počátkem minulého týdne zveřejnili vědci na portálu InterSucho. Intenzita sucha v povrchové vrstvě do 40 centimetrů se zlepšila natolik, že zde sucho už ani nesledují. Vyskytují se pouze dvě menší oblasti se sníženou úrovní půdní vláh, a to v Českém středohoří a na Krnovsku. Sucho se však i nadále vyskytuje na téměř 19 procentech území republiky.

Oldřich Přibík

Také v hlubší vrstvě do jednoho metru se po dlouhé době již třetí týden v řadě situace zlepšuje. Na hranicích Moravy a Česka se už vyskytuje oblast bez sucha. Ve středních a severních Čechách lze sledovat převážně jen počínající až mírné sucho. V Podkrušnohoří je však stav horší a portál zde eviduje výrazné až extrémní sucho. Na Moravě převládá počínající sucho a ve Slezsku zatím stále převažuje výrazné až extrémní sucho. Co se týče prognózy stavu sucha na příští dva měsíce je malá pravděpodobnost dosycení půdního profilu a to obzvláště v nižších polohách.

Míru sucha vědci určují jako poměr aktuální nasycenosti půdy proti průměrnému nasycení v letech 1961 až 2010. Na rozdíl od této relativní hodnoty je míra

nasycení půdy absolutní a mapa nasycení půdy do jednoho metru ukazuje, že existují oblasti, například Beskydy, velká část Vysočiny či jižních Čech, kde je půda stoprocentně nasycená a při dalších silnějších deštích existuje značné riziko povodní. Některá místa postihly bleskové povodně po dalších deštích už v polovině června. Naopak silně nasycená půda zatím není kromě zmíněného Podkrušnohoří ani na severu a severozápadě od Prahy a na území Jihomoravského kraje jižně od Brna.

Portál InterSucho konstatuje, že situace zemědělců je na různých místech země odlišná. Jsou lokality, kde květnové deště dokázaly zachránit úrodu a díky deštům porosty dobře prospívají, jinde dorazily květnové srážky pozdě. A v některých lokalitách naopak přívalem deště mohly

úrodu částečně nebo zcela poničit. Podle koordinátora týmu Intersucho Miroslava Trnky nicméně data nasvědčují tomu, že letošní rok nebude pro zemědělské výnosy dramaticky nepříznivý jako v letech 2015 nebo 2017 a 2018. Za posledních šest let jsme podle něj „prakticky na nejlepších hodnotách pro červen“.

Jak pro Českou televizi uvedl hydrolog z Českého hydrometeorologického ústavu Jan Daňhelka, letošní průběh sucha se podobá loňskému, kdy deštivý květen a první polovina června jeho míru výrazně snížily a silně se projevilo opět v červenci a v srpnu. I letos lze očekávat podobný průběh, protože sezónní prognóza zatím ukazuje na teplotně mírně nadprůměrné a srážkově mírně podprůměrné léto. Poslední srážky navíc byly podle hydrologa tak intenzivní, že do-

kázaly narušit i hydrologické sucho. Výjimečné až extrémní sucho je však stále například v Jeseníkách, na Šumavě nebo v Karlovarském kraji.

„Hlavně mělké vrty se doplnily, ty reagují ze spodních vod nejrychleji. Co se týče hlubokých vrtů, tak tam reakce na srážky bývají posunuty, u velké části těchto vrtů vůbec nevidíme roční chod, kdy se v zimě doplňují a v létě klesají. Tam naopak sucho přetrvává,“ upozornil hydrolog.

Aktuální dlouhodobá předpověď meteorologů ukazuje, že na přelomu června a července bude horko a budou se často vyskytovat bouřky. Takové počasí je pro toto období podle Daňhelky typické. Pokud tak bude dostatek srážek, nemělo by vedro pro udržení vlhkosti půdy představovat větší problém.

Komentář

Cesta k regionům

Mění se klima, zvyšování průměrné teploty a nedostatek vody už dnes ovlivňuje zemědělskou produkci a ohrožuje konkurenceschopnost evropských firem. Pokud nebude Evropa jednat, dopady negativních jevů klimatické změny se ještě více prohloubí. Proto se v Bruselu mimo jiné debatuje i o možnosti zvýšit ambice v redukci emisí skleníkových plynů. V roce 2019 se členské státy dohodly na jejich snížení do roku 2030 o 40 procent proti úrovni roku 1990. Podle některých expertů je však pro zachování maximálního růstu globální teploty o 1,5 stupně Celsia, jak by bylo ještě únosné, potřeba zvýšit tento cíl na 50 až 55 procent. Rychlejší pokles emisí přitom aktivně podporuje desítky států, mezi které patří Dánsko, Francie, Itálie, Španělsko či Nizozemsko. Naposled se k němu přihlásilo i Německo. Berlín chce podle svého desetiletého energetického a klimatického plánu snížit množství emisí o 55 procent. Národní energeticko-klimatický plán České republiky hovoří o 40 procentech.

O konkrétním tempu snižování se sice má rozhodnout během letošního roku, je však jasné, že Evropský parlament směřuje k více než 50 procentům. S tím souvisí i nutnost značných změn v energetice, průmyslu i zemědělství. Odborníci tvrdí, že dosáhnout těchto cílů nepůjde bez decentralizace a lokálnosti. Podle nich primárně klíčové je to, že si v republice vyprodukuje potřebné potraviny a zabezpečíme si i energii. Zdroje by se totiž měly nacházet blízko místa spotřeby. Tím se mnoho uspoří. Význam lokálnosti nakonec potvrdil i Evropský výbor regionů, který vytvořil pracovní skupinu, zaměřující se na realizaci Zelené dohody pro Evropu v konkrétních oblastech. Je však potřeba, aby se do podobného boje s klimatickou změnou pustil celý svět a nejen Evropa, která se celosvětově podílí na emisích skleníkových plynů asi osmi procenty.

Zuzana Flalová

Přemnožení se opakovat nebude

(opr, čtk) – Loňské přemnožení hrabošů se letos nebude opakovat. Vyplývá to z květnového monitoringu Ústředního a kontrolního zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ). Populace hraboše klesly na úroveň odpovídající počátkům let, kdy hraboši nebyli přemnožení, sdělila to mluvčí ústavu Ivana Kršková. Problémy zůstávají na jihu republiky. Loni ústav povolil rozhoz jedu proti hlodavcům na zemědělskou půdu, ekologické organizace upozorňovaly na riziko otravy dalších živočichů.

„Dle dosavadního monitoringu ÚKZÚZ není důvod předpoklá-

dat, že by se v letošním roce opakovala situace s přemnožením hraboše polního jako v roce 2019,“ uvedla mluvčí. V květnu měli podle zjištění ústavu hraboši 83 aktivních nor na hektar, zatímco v dubnu jich bylo 217. „Překročení aktuálního prahu škodlivosti (200 aktivních nor na hektar), který platí od června, se drží na jižní Moravě a v jižních Čechách. Mírné riziko představuje též Moravskoslezský kraj. Tím, že se mění práh škodlivosti, lze očekávat v průběhu června v jednotlivých krajích spíše další pokles míry rizika ohrožení zemědělských porostů,“ dodal ústav.

Na řadě míst hraboš úplně vymizel, naopak v některých polích s obilím jsou podle ÚKZÚZ vidět vyžraná kola. „Stále platí, že hraboš se vyskytuje mozaikovitě a lokálně může i v tomto roce způsobovat škody,“ dodala. Nejvíce hrabošů bylo v květnu v porostech révy, vojtěšky, jetele a v sadech, nejméně v jarních obilovinách.

Ústav loni v létě povolil rozhoz jedu na povrch půdy na velké části území České republiky. Ministerstvo zemědělství ale po vlne kritiky ze strany ochránců přírody a ministerstva životního prostředí účinnost povolení pozastavilo. V lednu se objevily informace, že ve Slezské nemocni-

ci v Opavě se za posledního půl roku léčilo šest pacientů s nebezpečnou krvácivou horečkou. Obvykle to byl jeden až dva případy za rok. Závažné virové onemocnění přenáší na člověka jen drobní hlodavci. Stát následně přešel na to, že se může jed aplikovat individuálně v oblastech, kde jsou hraboši přemnožení.

Pracovníci ÚKZÚZ od začátku roku zkontrolovali 113 926 hektarů půdy, na 89 968 hektarech byl kalamiťný výskyt hrabošů. Zemědělci na nich můžou aplikovat prostředek na hubení hlodavců přímo na půdu, počet žádostí v květnu ale klesl téměř na nulu.

(opr, čtk) – Na Litoměřicku potvrdily laboratorní testy tularemii u uhynulého zajíce. Nebezpečná nemoc je přenosná na člověka. Státní veterinární správa zavedla na tři měsíce v místě nálezu zajíce mimořádná opatření. Uvedl to ředitel krajské veterinární správy Petr Pilous.

Tularemie se v přírodě vyskytuje sporadicky. V Ústeckém kraji v minulosti byla právě na Litoměřicku, v okolí zříceniny Hazmburk. Nyní je ohniskem Mnetěš, obec pod horou Říp.

Nemoc se šíří přímým kontaktem. „Nejčastěji onemocní myslivci nebo někdo, kdo manipuluje s nakaženou zvěří,“ uvedl Pilous. Do těla se dostává například přes poraněnou kůži. Nemoc může mít různé formy, může se projevit jako celkové onemocnění

s vysokými teplotami, angínou a zápalom plic. Zvířata stížená tularemii ztrácejí plachost, jsou malátná a dají se snadno chytit.

Zdrojem přenosu jsou hlodavci. „Pozor se musí dávat třeba při přespávání někde ve stohu, pro přenos stačí kontakt s močí myši, která je přenašečem,“ upozornil ředitel. V ochranném pásmu, které zahrnuje katastr obce Mnetěš, Vražkov a Ctíněves je zakázán odchyt zajíců a nařizeny jsou povinnosti uživatelům honiteb.

Na nemocného zajíce upozornili místní obyvatelé. Křeče zvířete a jeho malátný pohyb na poli natočila dívka na mobilní telefon. „Vzniklo podezření na otravu u zajíce, výsledky testů zatím nejsou, my jsme ale jednoznačně prokázali tularemii u tohoto kusu,“ uvedl Pilous.

Révé se zatím daří

(opr, čtk) – Ačkoli na jihu Moravy letos ranní mrazíky révu vinnou neohrožily, chladné noci, které panovaly po většinu května, zpomalily její kvetení. Uvedli to oslovení vinaři a odborníci. „Největší potíže způsobily noční teploty, které se velmi dlouho držely nízkou. Réva sice začínala rašit kolem poloviny dubna, ale kvůli chladným nocím rostla velmi pomalu,“ řekl Pavel Pavloušek z Ústavu vinohradnictví a vinařství Zahradnické fakulty Mendelovy univerzity.

Podle výkonného ředitele Svažu vinařů Martina Půčky navíc ovlivnilo rašení takzvaných oček suché jaro. Réva začala kvést se začátkem června a podmínky pro její úspěšné odkvetení a další růst jsou nyní ideální. „Je dobré, že teploty zatím nemají být nijak extrémní, to by révé neprospívalo. Ale současné srážky s teplým počasím jsou ideální,“ dodal Půček.

Vinohradnický manažer společnosti Bohemia Sekt Josef Svoboda předpokládá, že začátek letošního vinobraní se vrátí k ob-

vyklým termínům po několika letech, kdy se začínalo sklízet dřív. „Každá odrůda má stanovený počet dnů od konce květu do zralosti hroznů, a proto lze poměrně dobře odhadnout počátek zahájení sklizně. Letos to bude zřejmě v obdobném termínu jako vloni, to znamená v první zářijové dekádě,“ uvedl Svoboda. Podle něj se rozhodně nebude opakovat extrémní rok 2018, kdy hlavní část sklizně začala už v polovině srpna.

Suché jaro vinohrady na jihu Moravy nepoškodilo, ohrožené byly jen mladé vinice, které neměly dostatečně vyvinutý kořenový systém. Současné teplé počasí s dostatkem srážek ale také není bez rizik. „Násada je velmi dobrá, počasí je ideální. Ale kombinace vlhké půdy a teplého počasí může prospívat i některým chorobám,“ řekl Pavloušek.

Vinohrady teď podle Svobody nejvíce ohrožují přemnožená stáda lesní zvěře, která ve velkém ničí budoucí úrodu v okrajových částech vinic tím, že okusují nové výhony.

“Vyprojektujeme, vykopeme, vybetonujeme, postavíme, zastřešíme.”

Projektování a výstavba zemědělských staveb.

BEDECOS s.r.o.

Kralický háj 322, 795 12 KRALICE NA HANÉ (Prostějov)

Tel: +420 606 659 204

E-mail: bedecos@seznam.cz www.bedecos.cz

innigo
Better chemistry

Společnost INNVIGO Agrar CZ s.r.o. působící v oblasti prodeje přípravků na ochranu rostlin a hnojiv rozšiřuje svůj tým o nové kolegy na pozici:

OBCHODNÍ ZÁSTUPCE

Požadujeme:

- SŠ/VŠ vzdělání v zemědělském oboru
- Praxe v prodeji přípravků na ochranu rostlin/hnojiv
- Zkušenosti s prodejem konečnému uživateli/distribuční síti výhodou
- Aktivní přístup, týmová spolupráce a komunikace

NABÍZÍME

- Zájem mezinárodní společnosti
- Odpovídající finanční ohodnocení
- Odborné vzdělávání a rozvoj
- 5 týdnů dovolené a další zaměstnanecké benefity
- Automobil, PC a mobilní telefon

V případě zájmu zašlete Váš motivační dopis a životopis na adresu: info_cz@innvigo.com